

Persbericht Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis

Binnenkort wordt een nieuw nummer van het *Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis* gepresenteerd. Dit nummer bevat bijdragen waarin de invloed van de koloniale mogendheden België en Nederland in hun bezittingen in Afrika, Amerika en Azië wordt beschreven. In vier artikelen komt een veelheid aan thema's aan bod, van de winning van ertsen tot de uitputting van landbouwgronden, van de beelden die onze voorouders zich vormden van de gebieden overzee – en de invloed die deze beelden hadden op hun eigen kijk op bijvoorbeeld natuur – tot de vorming van collecties van exotische naturalia. Daarmee sluit deze aflevering aan bij internationaal gevoerde discussies onder historici over de betekenis van exotische streken voor landen in Europa (en omgekeerd) en proberen wij een Belgisch-Nederlandse invulling aan deze gedachtewisseling te geven.

De verschijnselen en ontwikkelingen in alle hier beschreven koloniën zijn, evenals de invalshoek van de betrokken moederlanden zelf, zeer verschillend van aard. Uitbuiting en onzorgvuldige omgang met natuur en natuurlijke hulpbronnen kwamen regelmatig voor, zoals blijkt uit de bijdrage van Alex van Stipriaan over Suriname. Westerse kolonisten lieten zich vaak bewust of onbewust leiden door de mythe van de onuitputtelijkheid van de tropische rijkdommen. Door deze oorzaken werd een behoedzame omgang met het land belemmerd. Uit de gang van zaken in Suriname blijkt dat het gebied werd gebruikt, uitgeput en vervolgens verwaarloosd. Bij teruglopende opbrengsten werden eenvoudigweg nieuwe gedeelten van het land in gebruik genomen of op een ander gewas overgeschakeld.

In Indonesië werden in de eerste decennia van de negentiende eeuw juist pogingen ondernomen om een duurzame vorm van bosbeheer tot stand te brengen. In het artikel van Peter Boomgaard lezen we hoe Daendels al in 1808 een vorm van staatsbosbeheer instelde en de uitputting der bossen probeerde tegen te gaan. In de meest recent verworven kolonie waarover in dit nummer wordt bericht, Belgisch Congo, waren weer andere mechanismen werkzaam. Patricia van Schuylenbergh laat zien dat onderzoekers hier veel mogelijkheden kregen om zich te verdiepen in de natuur. Dit neemt niet weg dat bijvoorbeeld onder olifanten jaarlijks grote slachtingen werden aangericht. Anderzijds waren er ook tendenzen tot natuurbescherming, waarbij contacten met Nederlandse natuurbeschermers van belang waren. In het openingsartikel toont Karel Davids aan de hand van zeventiende- en achttiende-eeuwse beschrijvingen van Nieuw-Nederland, noordoost Brazilië en het kustgebied tussen de Amazone en de Orinoco de ontwikkeling van de visie op de natuur in deze Nederlandse koloniën. Hij stelt daarbij vast dat de gangbare cultureel-geografische benadering onvoldoende is om de veelzijdige werkelijkheid recht te doen.

De presentatie vindt plaats op vrijdagmiddag 9 april a.s. in het Afrikamuseum te Tervuren. U bent hiervoor van harte uitgenodigd. Het programma is hierbij gevoegd.

UITNODIGING
Boekvoorstelling
Jaarboek
voor
Ecologische Geschiedenis
2009
Natuur en milieu in Belgische en
Nederlandse koloniën

Themaredactie:
Marjolein 't Hart & Henk van Zon

Vrijdag 9 april 2010, 14.30u

**Koninklijk Museum
voor Midden-Afrika**

(Okapizaal)

Leuvensesteenweg 13
3080 Tervuren - België
Tél (+32) 02 769 52 11
Fax (+32) 02 769 56 38

www.africamuseum.be

Programma

14.30 u: welkomswoord door Erik Thoen (UGent) namens de redactie van het Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis

14.45u: korte voorstelling van het Africamuseum

15.00u: inleiding naar aanleiding van de inhoud van het Jaarboek door Dr. J.Th. Lindblad, historicus, specialist Zuidoost Aziatische geschiedenis (Universiteit Leiden)

15.30u: glas voor de genodigden en mogelijkheid tot deelname aan een korte rondleiding in het museum

18 u: sluiting

Routebeschrijving: zie <http://www.africamuseum.be/visitor/roadmap/routeNL.swf>

Geïnteresseerden e-mailen worden gevraagd op voorhand (voor 5 april) om hun aanwezigheid te bevestigen naar:

Leen.verhoeve@UGent.be. Gelieve in hoofding te vermelden: "JEG boekvoorstelling"